

S-Interview: Ilse Timperman (1995)

Kristien Stessens (2002)

KS: Wat heb je na je studies in Leuven gedaan?

Na een Erasmusjaar in Leiden, en een jaar in Chengdu, heb ik nog een volledige studie Archeologie aan de Universiteit van Leiden gedaan. Door stom toeval kreeg ik de kans, en bovendien een beurs, om op te graven in China, wat een unieke ervaring was. Daarna heb ik in Nederland lange tijd als zelfstandige tolk en vertaler gewerkt, en later als Chief Representative van een Nederlands lokalisatiebedrijf in Beijing, waar ik leiding moest geven aan een team van een tiental Chinezen. Na 3 jaar in China en 7 jaar in Nederland kwam ik uiteindelijk in Brussel terecht, waar ik eerst bij Europalia International en later bij de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis (KMKG) eindelijk een job had waar ik mijn beide diploma's kon gebruiken.

KS: Waar ben je nu mee bezig?

Ik werk nu deeltijds als Conservator van de Collecties Verre Oosten bij de KMKG in Brussel, en ben net gestart met een doctoraat aan het SOAS (University of London). Mijn onderzoeksonderwerp gaat over grafgebruik in het Tarimbekken (2de eeuw voor Chr.-5de eeuw na Chr.). Daarnaast werk ik, samen met enkele andere auteurs, aan een publicatie over een Koptische opgraving in de Wadi al-Natrun in Egypte. Omdat het niet altijd voor de hand lag om in China op te graven ben ik immers ook wat in de Egyptische archeologie verzeild geraakt.

KS: Wat vond je het meest waardevol aan je opleiding?

De kwalitatief zeer hoge taalopleiding Chinees (in vergelijking met andere Europese universiteiten), en ook gewoon het feit dat de studie Sinologie mij in staat stelde kennis te maken met een denkwereld die toch vrij anders was.

KS: Ontbrak er iets?

Ik vond het programma te strak. Een goede basis is onontbeerlijk, maar studenten verschillen heel erg van elkaar, en hebben heel verschillende verwachtingen van hun opleiding en van hun toekomst. Meer keuzes, een uitgebreider cursuspakket, wat meer interdisciplinaire uitwisseling, zou sommige studenten beter kunnen voorbereiden op hun toekomst, denk ik. Maar aan dergelijk maatwerk hangt natuurlijk ook een prijskaartje...

KS: Zou je opnieuw Sinologie gaan studeren als je kon terugkeren in de tijd?

Waarom ook niet? Ik heb altijd al een grote passie gehad voor talen en vreemde culturen, en China biedt mij nog altijd voldoende uitdagingen. Ik zou er ook weer Archeologie bij doen.

KS: Wat is je meest bijblijvende herinnering aan je studententijd in Sinologie?

Ik zat in een heel tof jaar, met mensen met veel humor. Daarnaast herinner ik me vooral Zhao, Standaert en Diederik: drie totaal verschillende persoonlijkheden, die elk een eigen accent gaven aan de studie Sinologie in Leuven. Zhao was gewoon supergoed als taaldocent. Standaert introduceerde een andere manier van lesgeven, een beetje op de Leidse manier, met meer discussie en meer interactie en dat ontbrak (toen) bij veel docenten. Diederik was een categorie apart, die het geheel een 'kleurrijke noot' gaf maar die ook heel goed en veeleisend was.

KS: Wat wil je nog realiseren in de toekomst?

Mijn doctoraat afmaken en dit combineren met mijn baan en mijn gezin, dat is nu mijn grote uitdaging voor de komende jaren. Daarna zien we wel weer. Ik verwacht bovendien een derde kindje begin december, dus dit zal mij de komende tijd ook wel bezighouden.

KS: Welke andere passies/hobby's heb je naast jouw werk?

Mijn dochters entertainen. Voor mijn andere hobby's (hardlopen, reizen, lezen, theater en andere culturele activiteiten) heb ik op dit moment bitter weinig tijd.

KS: Hoeveel verdien je? Of (minder Chinees) hoeveel denk je dat een beginnende werkende sinoloog als loon kan verwachten?

Dit hangt van zoveel factoren af. Een hoog salaris is nooit mijn drijfveer geweest. Wel ben ik altijd blijven doen wat ik leuk vond en wat me bleef boeien. Ik heb heel verschillende dingen gedaan, en mijn salaris of inkomsten varieerden van minder dan 1000 tot 3000 euro netto per maand. Ik weet niet of ik ooit nog weer bij dit hoogste bedrag zal uitkomen, zeker niet gezien het soort werk dat ik wil blijven doen.

KS: Je hebt twee uiteenlopende diploma's. Hoe heb je dat gecombineerd met je werk? Is het een voordeel om als sinoloog een bijkomend diploma te hebben?

Dat hangt af van de ambities die je hebt natuurlijk. Er zijn steeds meer sinologen, en de competitie wordt steeds groter, maar tegelijkertijd zijn er ook veel meer carrièremogelijkheden dan vroeger. De opleiding Sinologie is echter nogal algemeen. Je specialiseren of een extra diploma maakt het voor jezelf gemakkelijker om een geschikte job te vinden, en zorgt bovendien voor een sterkere concurrentiepositie.

De combinatie van Sinologie en Archeologie mag dan wel heel romantisch klinken, maar het heeft heel wat voeten in de aarde gehad om te geraken waar ik nu ben. Ik ben meerdere malen zwaar gefrustreerd geweest, en was vaak heel onzeker over mijn toekomst. Ik moest dikwijls ook moeilijke keuzes maken, en veel investeren in het opdoen van kennis waarvan ik nooit zeker wist of ik die ooit nog zou kunnen toepassen. Ik ben nu 36 en heb eindelijk het idee dat al mijn inspanningen beloond worden, en dat ik de juiste keuzes gemaakt heb. Zeker nu ik op basis van beide diploma's ook nog kan doctoreren. Een zalig gevoel, maar het blijft keihard werken!

Al vanaf het begin heb ik telkens geprobeerd zoveel mogelijk met beide diploma's te doen. Al tijdens mijn studie Archeologie begeleidde ik talrijke Chinese delegaties op studiereis in Europa, waarbij ik heel veel tolkervaring opgedaan heb in de meest uiteenlopende onderwerpen. Nog tijdens mijn studie kon ik met een beurs gaan opgraven in China. Als zelfstandige tolk na mijn afstuderen kon ik mijn tijd zelf indelen en probeerde ik naast mijn opdrachten ook zoveel mogelijk tijd vrij te maken om op te graven.

Vanaf het moment dat ik kinderen had, werd het echt goochelen om te blijven doen wat ik graag deed. Toen ik vijf maanden zwanger was, ben ik toch nog een maand gaan opgraven in Egypte bij 40 graden. Wel onder een parasol natuurlijk.

Toen mijn jongste dochter amper drie maanden was, kwam ik bij Europalia terecht, en kon ik beide diploma's en alle werkervaring die ik inmiddels had opgedaan in een en dezelfde job verenigen. Beter kon ik niet wensen op dat moment!

KS: Je was co-curator tijdens Europalia. Kan je meer vertellen over deze ervaring?

Ik was, samen met Jean-Paul Desroches van het Guimet Museum in Parijs, curator van de hoofdtentoonstelling "Zoon van de Hemel", die geopend werd door de Chinese vice-president Xi Jinping en Koning Albert. Mijn werk bestond erin om samen met hem een wetenschappelijk comité samen te stellen, een concept voor de tentoonstelling uit te werken, een lijst van kunstobjecten op te stellen, het werk van de catalogus te superviseren, de teksten en de etiketten in de zalen te schrijven, de teksten voor de audiogids te redigeren, samen met de architect na te denken over de scenografie, en te helpen bij de montage en de demontage van de tentoonstelling.

Daarnaast was ik ook gewoon medewerker van de afdeling Tentoonstellingen en mijn belangrijkste taak hier was communicatie en onderhandelen met de Chinese State Administration of Cultural Relics voor patrimoniumtentoonstellingen zoals 'Zoon van de Hemel' (Bozar) en 'De Zijderoute' (KMKG), en verder ook met de Beijing Administration of Cultural Relics voor 'De drie dromen van de Mandarijn' (ING Cultuurcentrum). Voor deze en andere Europalia-projecten moest ik heel vaak naar China reizen om er te vergaderen, te onderhandelen, te tolken en musea te bezoeken.

Het werk was ongelofelijk boeiend, veelzijdig en leerzaam, en bovendien was er een hele leuke werksfeer. Het organiseren van zo'n ambitieus cultureel festival bracht echter heel wat spanningen mee, en het was dan ook bijzonder vermoeiend. Ik werkte dag en nacht, inclusief de weekends. Na twee jaar was ik blij dat ik weer even op adem kon komen...

KS: Je bent nu conservator bij de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis. Wat houdt je job in?

Sinds februari ben ik halftijds functioneel curator van de collecties van het Verre Oosten. Op dit moment moet ik opnieuw solliciteren op mijn eigen functie, om mijn tijdelijke contract om te zetten in een vast contract. De functie omvat het beheer van de collecties China, Japan en Korea (met uitzondering van de exportkunst), zowel op

het vlak van conservatie als inventarisatie, zoals het laten uitvoeren van restauraties en het digitaliseren van de verzamelingen, maar ook het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek, meewerken aan tijdelijk tentoonstellingen, en didactische taken zoals het schrijven van zaalteksten en etiketten voor de permanent tentoongestelde stukken.

De perfecte job? Misschien. Ik hoop in elk geval op een blijvende link met de academische wereld, en met de archeologische praktijk.